

A diákok internátusi mobiltelefon használatának elméleti és gyakorlati kérdései

„Miközben ...a mobiltelefon.. a napi működés alapvető eszköze, olyan tárgy, amelyet mindig magunknál tartunk...a mobilkommunikáció etikai és viselkedésbeli szabályai, íratlan normarendszere ma még nem gyökeresedett meg a köztudatban.” (Szatmáry Nóra)

A tizenévesek nem kaptak mintát szocializációjuk során.

A Vizsgálat lehetséges szempontjai

1. A használat szabályozása, mint fegyelmi kérdés
2. A társadalmi környezet alakulása
3. Problémás internethasználat, az addikció jelei
4. A mobilhasználat kereteinek kidolgozása, mint nevelési feladat

1. Internethasználat, mint fegyelmi kérdés

- Bajorországban és Görögországban 2006 óta tilos az iskolai mobilhasználat. A brit iskolákban minden tanítási nap elején begyűjthetik a mobiltelefonokat.
- Ellenzők: értelmetlen és ellenőrizhetetlen a tiltás. A közösen, konszenzust kereső igényekkel meghozott szabályok elfogadhatók és működtethetők az iskolában. (Szekszárdi Júlia)
- Magyarországon 2009 első negyedében 12,1 millió mobil előfizetés volt. (100 lakosra 121 mobiltelefon jutott.)

Szabályozás Magyarországon

- „Ha a tanuló az iskolában magánál tart egy tárgyat, akkor tulajdonjogából eredő egyik részjogosítványát gyakorolja. A tulajdonhoz fűződő jog alkotmányos alapjog.”
- „A házirend a tanulói jogviszonyból származó jogok és kötelezettségek gyakorlásához, teljesítéséhez nem szükséges dolgok bevitelét megtilthatja, korlátozhatja vagy feltételhez kötheti. Az iskolák nem tilthatnak ki tetszőlegesen mindenféle, tanuláshoz nem szükséges tárgyat.” (Szatmáry Nóra: Mobiltelefon és iskola)

Példák a szabályozásra

- **Elektroakusztikus eszközöket** a tanítási időben - az első óra kezdetétől a hatodik óra végéig - **nem szabad használni.** A reggeli és délutáni szabadidőben mérsékelt - *másokat nem zavaró* - *hangerővel* használhatók, de egy "légtérben" egyszerre csak egy műsor legyen hallható. Vasárnap a délutáni szabadidőben és minden nap este **8 óra után csak fej- vagy fülhallgatóval használhatók ezek az eszközök.** Villanyoltás után nem szabad zenét hallgatni. Senki nem hozhat magával, és nem tarthat magánál multimédia-lejátszóeszközöket. Otthonról csak a prefektussal való előzetes megbeszélés alapján lehet filmeket hozni és megnézni. Ha otthon mégis olyan felvétele van, amelynek értékeiből másokat is részesíteni kíván, előzetes engedély után elhozhatja, és lejátszását is lehetővé tesszük. Ugyancsak nem szabad tartani számítógépes játékprogramokat tartalmazó adathordozókat. (Pannonhalmi Bencés Gimnázium házirendjéből)
- Mobiltelefon tankörön, ill. 21:30 után nem használható. (Budapest, Káldor Miklós Kollégium házirendjéből)

2. A társadalmi környezet alakulása

Tartalmi és szervezeti változások a köznevelésben
XVI. Országos Közoktatási Szakértői Konferencia
Hajdúszoboszló - 2014. október 7-9.

A „digitális nemzedék” sajátosságaihoz igazodó pedagógiai kultúra

Ollé János
EKF TKTK Neveléstudományi Intézet

Sulinet Expressz Program

- Sulinet Expressz program főbb pillérei:
 - iskolai infrastruktúra fejlesztés
 - Sulinet Digitális Tudásbázis program:
 - tartalom menedzsment keretrendszer
 - digitális tartalomfejlesztés
 - módszertani megújulás: digitális pedagógia
 - IKT az oktatásban: pedagógus-továbbképzés

GM

www.sulinet.hu

Digitális Nemzedék Konferencia 2015

témakörei

- Tanárszerep változásai (kertészből rakétamérnök)
- Androidos tabletek az oktatásban
- Animáció készítés tanórán
- Új trendek az oktatásban: játékosítás (gamifikáció)
- Digitális tanárjelöltek
- Internetbiztonság
- Gamifikációs oktatási workshop
- IKT eszközök hátrányos helyzetű gyerekek között

2004 48 82 12 3

- „A szabály nélkül élő generáció iszonyodik a szabályoktól, ugyanakkor belső szabályok nélkül parttalanná lesz a világ.” (Komlósi Piroska)
- Nagy baj, ha a vita az eszközökről folyik pusztán, nem a tartalmakról, az emberről.

3. Addikció kérdésköre

- Internetaddikció
- Internetaddikciós zavar
- Patológiás internethasználat
- Internetfüggőség
- Problémás internethasználat (Demetrovics Zsolt)
- Nincs konszenzus arról, külön betegség-e, milyen kritériumok mentén határozható meg és mérhető.
- Addiktív zavar (Young, 1998)
- Technológiai addikció, Viselkedési addikció (Griffiths)

Internetfüggőség

Fiatalok internet-függőségi kockázata

- Veszélyeztetett korosztály: serdülők
- Korábbi szociális hálótól messze kerülő kollégisták fokozott veszélynek vannak kitéve.
- Identitás próbálgatásának terepe lehet számukra az internet. (Demetrovics Zsolt)
- Az internet intenzív használata hozzájárulhat a magányosság, frusztráltság, depresszió érzéséhez. (Clark, Frith és Demi 2004)

Demetrovics Zsolt: problémás internethasználat kérdőív

Problémás Internethasználat Kérdőív (PIH-K)

Az alábbiakban az internet-használattal kapcsolatos állításokat olvashatsz. Kérjük, jelezd az 1-től 5-ig terjedő skálán, hogy az egyes állítások mennyire jellemzőek rád!

	soha	ritkán	néha	gyakran	mindig
1. Amikor nem vagy az interneten, milyen gyakran fantáziálsz az internetről, vagy gondolsz arra, hogy milyen lenne most internetezni?	1	2	3	4	5
2. Milyen gyakran hanyagolod el otthoni teendőidet azért, hogy többet internetezhess?	1	2	3	4	5
3. Milyen gyakran érzed úgy, hogy csökkentened kellene az internetezéssel töltött időt?	1	2	3	4	5
4. Milyen gyakran ábrándozol az internetről?	1	2	3	4	5
5. Milyen gyakran internetezel olyankor, amikor inkább aludnod kellene?	1	2	3	4	5
6. Milyen gyakran van úgy, hogy szeretnéd csökkenteni az internetezéssel töltött időt, de nem sikerül?	1	2	3	4	5
7. Milyen gyakran érzed nyugtalannak, feszültnek magad, ha nem internetezhettél annyit, amennyit szeretted volna?	1	2	3	4	5
8. Milyen gyakran választod az internetezést a partnereddel való együttlét helyett?	1	2	3	4	5
9. Milyen gyakran próbálsz titkolni, hogy mennyi időt töltöttél az interneten?	1	2	3	4	5
10. Milyen gyakran érzed nyugtalannak, feszültnek magad, ha több napig nem tudtál internetezni?	1	2	3	4	5
11. Milyen gyakran szenved hátrányt a munkád vagy a teljesítményed az internetezés miatt?	1	2	3	4	5
12. Milyen gyakran érzed úgy, hogy internethasználatod problémát okoz számodra?	1	2	3	4	5
13. Milyen gyakran fordul elő veled, hogy depressziósnak, szomorúnak, idegesnek érzed magad, amikor nem internetezel, és ez az érzés elmúlik, amikor újra bejelentkezel az internetre?	1	2	3	4	5
14. Milyen gyakran panaszkodnak a környezetekben lévőkre arra, hogy túl sok időt töltesz az interneten?	1	2	3	4	5
15. Milyen gyakran veszed észre magadon, amikor internetezel, hogy azt mondogod: „csak még egy pár perc és abbahagyom”?	1	2	3	4	5
16. Milyen gyakran álmodsz az internettel?	1	2	3	4	5
17. Milyen gyakran választod az internetezést ahelyett, hogy elmennél valakivel szórakozni?	1	2	3	4	5
18. Milyen gyakran jut eszedbe, hogy segítséget kellene kérned egy pszichológustól vagy pszichiátertől internethasználatod miatt?	1	2	3	4	5

Azonos idejű kommunikáció

- A családtagokkal való kommunikáció, a korábban kialakult kapcsolatok ápolása kevésbé addiktív.
- Közösségi oldalak, online játékok jobban összefüggésbe hozhatók a problémás internethasználattal.
- Az internet használati idő csökkentése **MELLETT** alternatív pozitív társas élmény biztosítása lehet preventív hatású.

4. Nevelési feladat!!!

FOMO, Vamping, SMSD (Social Media Stress Disorder)

Gyermekek és fiatalok internethasználata

Sapientia EMTE Társadalomtudományi Intézet
többéves kutatása.

Pedagógusokkal készített mélyinterjúk. Három fő területet vizsgáltak:

- 1. Van-e rálátása a pedagógusoknak a fiatalok internethasználatára?
- 2. Fiatalok internethasználatának hatása a család kapcsolatrendszerének alakulására.
- 3. Az internet oktatásban való felhasználhatósága.

Eredmények

Van-e rálátása a pedagógusnak?

- Nem igazán.
- Mérlegelő attitűd (+ - hatások együtt)
- Sommás elutasítás (-)

Internethasználat és az idő

- Időrabló
- Elvon a tanulástól
- Káros dolgokra fordítja.
- „Állandó időben élés” (állandó online állapot)

A törekvések lehetséges iránya

- „Aki csak szocializálódik, az elszenvedti a kultúrába való betagolást, a nevelés azonban mindig **növelés.**” (Szenczi Árpád)
- A nevelés és a nevelő lehetősége: Alternatív közösségi élményt biztosítani a fiataloknak. (munkaigényes, de identitásépítő feladat.)

Szükség van a tanári habitus megújítására

(Lázár Imre)

A diák megtöltendő
„**konténer**”, akit

- meg kell tölteni ismeretekkel.
- A tanítás befektetés, amely a jövőben megtérül
- A tanár információt közöl, a diák elsajátítja.

A diák **partner**

- A tanuló életkérdéseire a tananyag segítségével közösen keresik a válaszokat.
- A diák nem passzív befogadó, hanem aktív társ.

FOMO

Jó ember vagy. Szándékosan senkit sem bántasz meg. Szereted a szüleidet, tiszteled mások jogait, megértő és segítőkész vagy. Ha megkérdeznéd Jézust: *Rendben van az életem?* Lehet, hogy ezt válaszolná: „*Egy fogyatkozás még van benned.*” *Mi az?* - kérdeznéd. Jézus válasza valószínűleg összefoglaló: „*Kapcsold ki az okos telefonodat, húzd ki a számítógépet, és legyél azokkal, akik szeretnek téged.*” Néhányan talán úgy válaszolnának, mint a gazdag ifjú a Bibliában. „*Tegyem le a telefonom? Kapcsoljam ki a tabletemet? Megbolondultál? Elmulaszthatok valami fontosat!*”

És ez a valódi probléma. Pszichológusok is tanulmányozzák ezt a félelmet, amelyet FOMO-nak (*Félelem a lemaradástól*) nevez a szakirodalom. Félsz attól, hogy valami fontosabbat, érdekesebbet, izgalmasabbat mulasztasz el, mint amit éppen csinálsz. Sohasem tudhatod meg, hogy így van-e, míg nem csatlakozol a nethez. Az a gondolat, hogy elmulasztunk egy e-mailt főnökünktől vagy a barátunktól, nyomasztólag hat ránk. Ezért vagyunk állandóan a Facebookon, vagy más közösségi oldalakon. Azért, hogy soha ne maradjunk ki a kapcsolat lehetőségéből. Állandóan elérhetőek vagyunk napi 24 órán, heti hét napon keresztül. Olyanok is vannak köztünk, akik a telefonjukkal alszanak. Lehetünk akár emberekkel teli szobában, és közben mégis egy másik világban járunk. Ha elveszítjük az okos telefont, szinte elveszítjük identitásunkat is. *A kommunikáció csodálatos dolog – mondaná Jézus, - de Isten országa nem digitális. A valódi szeretet nem virtuális tapasztalat. Állj meg, és húzd ki a dugót! Kapcsold ki az elektromos eszközöket, és kapcsolódj rá Isten szeretetére, amely mások valódi életében van jelen. Ez a kaland az, amelyre igazán szükséged van.*

Jézus többet vár a gazdag ifjútól, mint egyszerű adakozást. Azt kéri tőle, amit tőlünk is mindnyájunktól, akik követői szeretnénk lenni: tegyük félre saját akaratumat és vélt szükségleteinket, javainkat, társadalmi tekintélyünket, hogy betölthessen minket Isten szeretete. Könnyen meggyőztük magunkat, hogy nem élhetünk elektronikus eszközök nélkül. Pedig az Isten szeretetében megtalált gazdagságnak képessé kellene tennie bennünket a teljes életre. Az eszközöknek segíteni kellene bennünket céljaink elérésében, mégis sokszor válnak fontosabbá lelki fejlődésünkénél. **Isten kegyelméből élve ne váljunk tulajdonunk, eszközeink rabjává, hanem legyen meg bennünk a hit bölcsessége, hogy képesek legyünk megkülönböztetni a világ és Isten dolgait!**

Nem túlzás?

Miért nehéz „kihúzni a dugót”?

Miért érdemes mégis?

Lépcsőfokok

- Megérteni
- Ráébredszteni a problémára
- Alternatívát biztosítani
- Segíteni a változásban
- **Folyamatosan kapcsolatban lenni.**

A pedagógus

„Nagy tudású tanár” (autoriter tanári fölény)

Három illusztráció

„Tudásbróker” (oktatástechnikus)

Digitális Nemzedék Konferencia 2015 témakörei

- Tanárszerep változásai (kertészből rakétamérnök)
- Androidos tabletek az oktatásban
- Animáció készítés tanórán
- Új trendek az oktatásban: játékosítás (gamifikáció)
- Digitális tanárjelöltek
- Internetbiztonság
- Gamifikációs oktatási workshop
- IKT eszközök hátrányos helyzetű gyerekek között

Napokat számoló túlélő

- ...hajótörést szenvedtek. 1Tim1,19

A nevelési folyamatot szeretettelvű embertársi alapokra kell helyezni. Ehhez a tanári habitus megújítására van szükség. *„A másik emberrel egyenrangú partnerként léphetek kapcsolatba, hiszen Krisztus előtt mindnyájan egyformák vagyunk.”*

Hasonló a mennyek országa a szántóföldben elrejtett kincshez, amelyet az ember miután megtalált, elrejt, örömeiben elmegy, eladja mindenét, amije van, és megveszi azt a szántóföldet. (Mt 13, 44)

